

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind sistemul de
pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor
publici din România**

Analizând propunerea legislativă privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor publici din România (b18 din 3.02.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/600/4.02.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D82/5.02.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect reglementarea unor măsuri privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor publici din România.

Potrivit **Expunerii de motive**, prezentul proiect prevede un sistem propriu, unic și autonom de pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor publici, definind principiile fundamentale de organizare și funcționare ale sistemului, asigurării, drepturile și obligațiile acestora, categoriile de pensii, condițiile de acordare, modul de stabilire și plată a acestora, celelalte drepturi de asigurări sociale ale notarilor publici, contribuabilii și contribuțiile la fondurile sistemului, precum și bugetul de venituri și cheltuieli.

De asemenea proiectul prevede cu titlu general modul de organizare a Casei de Pensii a Notarilor Publici.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluției legislative, ci doar din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă.

2. Precizăm că prezentul proiect a fost inițiat ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 591/2019, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.62 alin.(1) și (3) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, în forma anterioară modificării operate prin Legea nr.206/2016, precum și dispozițiile art.63 alin.(1) și (4) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, în forma republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr. 206/2016, în motivarea căreia Curtea a reținut că *„aspectele esențiale ale dreptului la pensie al notarilor publici, deci ale unui drept fundamental al cetățenilor aparținând acestei categorii profesionale, nu au fost stabilite printr-un act de reglementare primară, ci prin acte cu caracter administrativ, cu forță juridică inferioară legii, emise de Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici, organul de conducere al organizației profesionale.”*

De asemenea, semnalăm faptul că la Consiliul Legislativ a fost transmisă spre avizare o *propunere legislativă pentru modificarea și completarea articolului 63 din Legea nr.36/1995 notarilor publici și a activității notariale* (b17 din 3.02.2020), inițiată tot ca urmare a deciziei Curții Constituționale menționate anterior.

3. Pentru respectare uzanțelor redacționale, marcarea capitolelor se va face sub forma **„Capitolul ...”**;

4. Semnalăm utilizarea sintagmelor *„conform prevederilor prezentei legi”*, *„conform prevederilor legale în vigoare”*, *„potrivit legii”*, *„în conformitate cu reglementările legale în vigoare”* și altele asemenea, imprecise și improprii stilului normativ, deoarece nu sunt prevăzute în mod expres normele vizate.

5. La art.1, referitor la sintagma **„prestații de asigurări sociale**, având în vedere că în titlul proiectului este utilizată sintagma **„drepturi de asigurări sociale”**, pentru unitate redacțională recomandăm utilizarea aceleiași terminologii.

6. La **art.2 alin.(1)**, pentru rigoare normativă, actul normativ la care se trimite se va reda astfel: „**Legii notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, republicată, cu modificările ulterioare**”; trimiterile ulterioare la acest act normativ se vor reda sub forma „**Legii/Legea nr.36/1995, republicată, cu modificările ulterioare**”.

7. La **art.4 lit.d)**, la definiția termenului „*contribuții*”, este necesară clarificarea sintagmei „fondul de pensii”, urmând a se preciza unde se constituie acest fond, noțiunea nemaifiind folosită în cuprinsul propunerii legislative. O altă soluție ar putea fi înlocuirea sintagmei menționate cu sintagma „sistemul propriu”.

Totodată, pentru precizia normei, sugerăm înlocuirea sintagmei „*prevăzută de prezenta lege*” cu trimiterea la elementul structura vizat; observația este valabilă și pentru **lit.g)**, precum și pentru toate cazurile similare.

La **lit.n)**, este necesară revederea sintagmei „sistemul este obligat se acorde asiguraților prestații de asigurări sociale”, deoarece nu sistemul acordă prestații, ci Casa de pensii.

8. La **art.5 alin.(2)**, este necesară corelarea normei cu definiția de la **art.4 lit.c)** pentru termenul „contribuabili”, urmând a fi păstrată doar o normă, pentru evitarea paralelismului legislativ interzis de Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

O situație similară o constituie aceea de la **alin.(2)**, a cărei informație juridică se regăsește parțial la **art.4 lit.a)**, în cuprinsul definiției termenul „asigurați”.

De aceeași manieră se va proceda cu textul de la **art.5 alin.(1)** referitor la *perioada de contribuție* definită la **art.4 lit.h)**, precum și în toate situațiile asemănătoare.

9. La **art.7 alin.(1)**, întrucât noțiunea de „perioade asimilate” a fost definită în cuprinsul **art.4 lit.k)**, este necesară eliminarea sintagmei „pentru care asigurații nu au datorat și nu au plăti contribuții la sistemul propriu, denumite în continuare perioade”.

10. Întrucât la **art.8 alin.(2)** este folosită sintagma „codul personal de asigurări sociale”, pentru evitarea dubiilor în interpretare, propunem definirea acesteia în cuprinsul **art.4**.

11. La **cap. II, Secțiunea 1**, având în vedere că inserarea între articole a unor denumiri marginale, marcate cu litere, nu respectă

exigențele normative, propunem eliminarea acestora; observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cadrul proiectului.

12. La art.13 alin.(2), sugerăm eliminarea sintagmei „*din prezenta lege*” deoarece este superfluă.

Reiterăm această observație pentru toate situațiile similare din cadrul proiectului.

Referitor la sintagma „luni de anticipare” al cărei sens se stabilește la **alin.(4)**, pentru o corectă sistematizare, propunem includerea unei definiții a acesteia la art.4.

13. La art.16 alin.(1), pentru precizia normei, este necesară revederea expresiei „din sistemul public, în conformitate cu reglementările legale în vigoare în acest sistem” în sensul includerii unei trimiteri la prevederile vizate din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

Observația este valabilă pentru **alin.(2)**, precum și pentru toate situațiile similare.

La **alin.(3)**, semnalăm lipsa de claritate a normei, fiind necesară revederea și reformularea acesteia, în special în ceea ce privește folosirea termenilor „controlului”/„control”. Se va avea în vedere și realizarea acordului gramatical la genitiv în ceea ce privește substantivul „Institutul”.

14. La art.18 alin.(2), pentru precizia normei, trimiterea se va face la art.11 **alin.(2)**.

15. La art.21 alin.(2), din aceleași rațiuni, după termenul „susținătorul” se va determina „decedat”.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare.

16. La art.34 alin.(3), pentru o corectă exprimare, sintagma „verificărilor efectuate prevăzute la alin.(1)”, se va înlocui cu sintagma „**efectuării** verificărilor prevăzute la alin.(1)”.

17. La art.35 alin.(2), pentru evitarea repetițiilor în text, sugerăm ca sintagma „se suportă de către beneficiari” să fie înlocuită cu sintagma „se suportă de către **acesta**”.

18. La art.36 alin.(1), pentru o exprimare adecvată stilului normativ, propunem ca sintagma „încetează cu întâi a lunii următoare”, să fie înlocuită cu sintagma „încetează **la data de** întâi a lunii următoare”.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare.

19. La **art.38 lit.c)**, pentru claritatea normei, recomandăm ca sintagma „de la data de 1 noiembrie”, să fie înlocuită cu sintagma „de la data de 1 noiembrie a anului în curs”.

20. La **art.39**, pentru o exprimare unitară, recomandăm corelarea sintagmei „deciziei de înscriere la pensie” cu denumirea înscrisului, prevăzută la art.32 alin.(4).

21. La **art.41**, întrucât formularea are un caracter ambiguu, este necesară revederea normei preconizate.

22. La **art.42 alin.(1)**, pentru o exprimare adecvată, recomandăm înlocuirea sintagmei „reprezentând pensia pe luna”, cu sintagma „reprezentând pensia **afărentă lunii**”.

23. La **secțiunea a doua**, pentru rigoare redacțională, marcarea se va face sub forma „Secțiunea a 2 – a”, observația fiind valabilă pentru toate secțiunile din cadrul proiectului.

24. La **art.53 alin.(2)**, pentru o exprimare adecvată în context, sugerăm ca sintagma „se face”, să fie înlocuită cu sintagma „se **efectuează**”.

Observația este valabilă și pentru **alin.(3)**.

25. La **art. 67 alin. (1)**, termenul „Bugetul” se va reda cu literă mică.

26. La **art.68 lit.d)**, pentru evitarea dubiilor în interpretare, este necesară revederea sintagmei „folosirea patrimoniului sistemului”.

27. La **art.73 alin.(2) și (3)**, din aceleași rațiuni, propunem clarificarea termenului „periodic”, în sensul stabilirii periodicității vizate.

Pe de altă parte, la **alin.(2)**, este necesară revederea sintagmei „întreprinde periodic măsuri” și din punctul de vedere al exprimării corecte în context, deoarece acțiunile se întreprind, iar măsurile se iau.

28. La **art.76**, este necesară reconsiderarea textului referitor la afectarea patrimoniului, în acord cu prevederile art.187 din Codul civil, potrivit căruia „Orice persoană juridică trebuie să aibă (...) **un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit și moral**, în acord cu interesul general.”. Precizăm că termenul „afectat” are sensul de „destinat”, în contextul dat, putând fi utilizată exprimarea „folosit numai pentru plata prestațiilor ...”.

29. Cu privire la organele de conducere ale casei de pensii, prevăzute la art.77-79, semnalăm că nu sunt reglementate aspectele referitoare la atribuțiile principale ale acestora, numărul de mandate, cauzele de încetare a mandatului, precum și la condițiile de cvorum

pentru adoptarea hotărârilor de către Consiliul de Administrație, fiind necesară introducerea unor norme corespunzătoare.

30. La art.81 alin.(1), pentru o precisă identificare a normei la care se trimite, sugerăm înlocuirea sintagmei „prevederile art.11” cu sintagma „prevederile art.11 **alin.(4)**”.

Observația este valabilă și pentru alin.(2) și (3).

Referitor la textele preconizate pentru alin. (2) și (3), semnalăm lipsa de claritate a normelor, prin raportare la sintagma „în perioada de tranziție”.

31. La art.82 alin.(1) și (2), este necesară reconsiderarea textelor, în vederea corelării cu prevederile art.192 alin.(1) și (2) Legii nr.263/2010, potrivit căroră, „(1) *Între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș.*

(2) *Perioadele asimilate stagiului de cotizare, prevăzute la art.49 alin.(1) lit. b) și c), care constituie și vechime în muncă sau în serviciu în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii se iau în calcul în unul dintre sisteme, în urma exprimării opțiunii de către asigurat*”.

32. Semnalăm lipsa de claritatea normei preconizate la **art.86**, pentru evitarea dubiilor în interpretare, fiind necesară revederea și reformularea acesteia.

33. La art.87 se face vorbire despre actele „încheiate de Casa de pensii conform reglementărilor anterioare”, fără a se avea în vedere că această Casă de pensii este diferită de cea înființată potrivit prezentului proiect.

În plus, nu este clar ce *acte de organizare și funcționare* ar fi putut încheia respectiva Casă de pensii.

Pe de altă parte, în condițiile declarării neconstituționale a prevederilor art.63 alin.(1) din Legea nr.36/1995, este de analizat în ce măsură respectivele acte mai pot produce efecte juridice.

34. La art. 88, pentru utilizarea limbajului normativ, sintagma „de la *intrarea* în vigoare” se va reda sub forma „de la **data** intrării în vigoare”.

35. În cadrul dispozițiilor tranzitorii este necesară clarificarea situației juridice a Casei de Pensii a Notarilor Publici - deja existentă -, după declararea neconstituționalității art.63 alin.(1) din Legea

nr.36/1995, în sensul încetării personalității sale juridice și a transmiterii patrimoniului.

În acest context, este necesară și clarificarea raportului dintre Casa de pensii prevăzută de propunerea legislativă și **Casa de pensii „înființată în condițiile stabilite prin statutul acesteia, aprobat de Consiliul Uniunii”, așa cum prevedea art.63 alin.(1) din Legea nr.36/1995 în forma declarată neconstituțională și ale cărei efecte sunt suspendate de drept începând cu data de 28 ianuarie 2020.**

Totodată, este necesară, clarificarea aspectului legat de legalitatea continuării funcționării actualei Case de pensii, al cărei statut juridic este stabilit la art.35 și următoarele din Statutul aprobat de Uniunea Națională a Notarilor Publici, în temeiul art.62 alin.(1) din Legea nr.36/1995, în forma declarată neconstituțională.

De asemenea, este necesară clarificarea aspectelor privind transferul informațiilor referitoare la actualii pensionari, precum și la plata în continuare a drepturilor persoanelor pensionate/urmașilor care au fost deschise anterior intrării în vigoare a prezentei propuneri și declarării neconstituționale a art.63 alin.(1) și (4) din Legea nr.36/1995.

dr. Drăgoș ~~ILIESCU~~

București

Nr. 108/11.02.2020

Legea notarilor publici și a activității notariale

(v. D.C.C. nr. 44/1995 (art. 16 lit. b - M. Of. nr. 92/16 mai 1995)

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 237/19 mar. 2018

Legea notarilor publici și a activității notariale

2 modificări prin

L. nr. 71/2019

M. Of. nr. 323/24 apr. 2019

Lege privind societățile mutuale de asigurare și pentru
modificarea și completarea unor acte normative

*În tot cuprinsul Legii nr. 36/1995,
republicată, sintagma „Casa de asigurări a
notarilor publici” se înlocuiește cu
sintagma „Casa de răspundere civilă a
notarilor publici”, sintagma „asigurare de
răspundere civilă” se înlocuiește cu
sintagma „contract de răspundere civilă”,
sintagma „contract de asigurare” se
înlocuiește cu sintagma „contract de
răspundere civilă”, sintagma „limita
minimă a valorii de asigurare” se
înlocuiește cu sintagma „limita minimă a
valorii garantate de răspundere civilă”,
sintagma „primă de asigurare” se
înlocuiește cu sintagma „contribuție de
răspundere civilă”, iar sintagma „nivelul
primei de asigurare” se înlocuiește cu
sintagma „nivelul cuantumului contribuției*

3 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 591/2019

M. Of. nr. 53/28 ian. 2020

Decizia nr. 591 din 8 octombrie 2019 referitoare la excepția de
neconstituționalitate a dispozițiilor art. 62 alin. (1), (2) și (3) din
Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în
forma anterioară modificării operate prin Legea nr. 206/2016,
precum și a dispozițiilor art. 63 alin. (1) și (4) din Legea
notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în forma
republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr.
206/2016

*art. 62 alin. (1) și (3), în formă anterioară
modificării operate prin Legea nr. 206/2016*

4 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 591/2019

M. Of. nr. 53/28 ian. 2020

Decizia nr. 591 din 8 octombrie 2019 referitoare la excepția de
neconstituționalitate a dispozițiilor art. 62 alin. (1), (2) și (3) din
Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în
forma anterioară modificării operate prin Legea nr. 206/2016,
precum și a dispozițiilor art. 63 alin. (1) și (4) din Legea
notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în forma
republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr.
206/2016

*suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art.
63 alin. (1) și (4), în forma republicată ca
urmare a modificării operate prin Legea
nr. 206/2016 (termenul se împlinște la 12
martie 2020), după care operează
prevederile art. 147 din Constituție*